

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se
sena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
(adm. nistracija) in ekspedicijska na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Bismarkova nova colna postava in Avstrija.

II.

Viši col na kmetijske pridelke bo najbolj udaril po Avstriji in Rusiji. Zato se nemški dunajski listi tako nad Bismarkom hudujejo. Pa to mrženje se nam kaj neumno zdi. Kaj mi brigamo Bismarka! On vendar ne bode hotel, da madjarski in poljski kmet dobro na stroške njegovih podložnih živita. Njemu je naloga in tudi dolžnost, da se v prvi vrsti na nemške podložnike ozira. Pa videl je tudi, da mora, če ne bode bolje, ves vladni aparat zastati. Bismark je imel v nemškem državnem zboru veliko nasprotnikov, ko je predlagal postave, ktere merijo na rešitev in povzdigo nemškega kmetijstva in sploh nemškega dela. Kteri so bili njemu nasproti? Tako zvani „freihändlerji“ ali prostotržci. Ti hočejo, da so meje države vsem tujim pridelkom in izdelkom popolno odprte. Pogledimo, kaki so ti ljudje! Najprej so kapitalisti ali ljudje, ki od suhega denarja žive, kteri vlečejo lepe odstotke od njega. Se ve, ti na to delajo, da so jedilne stvari, obleka in stanovanje prav poceni, obresti njih kapitala pa vedno več. Ti ljudje pa tudi posestnike odirajo s svojim denarjem, saj gospodar, kteri je v denarni zadregi, vidi le denar, kterega na pódodo vzame, na strašne obresti ga pa večidel še le bričev boben opomni.

V drugo vrsto teh ljudi so šteti uradniki, sploh tisti, ki stalno plačó vlečejo. Če cena stvari za životno potrebo poskoči ali vi soko stoji, se ne povišajo njih plača, to dobro vedo in zato se boje nove Bismarkove postave.

Tem se pridružijo veliki trgovci s tujimi kmetijskimi pridelki in mešetarji za te stvari. Se ve, če ta kupčija neha, nimajo oni več posla in odpadejo jim veliki zaslužki.

Dalje se morejo prištevati sém kupci s tujim, prekomorskim blagom, sploh blagom, ki se v Nemčiji ne izdelava, ali pa v tako mali meri, da ne vstreza zahtevam. To so posebno štacunarji s tako zvanim špecerijskim blagom. Ti mislijo, da bode viši col na te stvari pomanjšal število kupcev in da bodo le malo prometa v tem blagu imeli. Ti se motijo. Tudi oni bodo več zaslužili, kakor pa zdaj zaslužijo. Ako bode kmetovalec, delavec več denarja imel, ne bo gledal na višo ceno tega blaga.

Ako bi bil Bismark iz gole ljubezni za nemško prebivalstvo novo postavo skoval, ne bi na zadnje omenjeno blago večega cola nameraval postaviti. Saj te stvari (kava, čaj, rum, cimet itd.) se ne pridelajo v domačiji, domačemu delu se jih ni treba bati. Ker pa Bismark mora gledati tudi na vladne kase, je nastavil tudi tem stvarim viši col. Sploh Bismark hoče s svojim novim varovalnim colom doseči to, da popolno odstrani zemljiški in dohodni, sploh direktni neposredni davek. On hoče, da bi ljudje davka ne čutili tako, da bi ga tako rekoč prostovoljno odrajovali. Če kupim v štacuni ali na somenji kako blago, na katerem je velik col, nisem dal samo trgovcu zaslužiti, ampak odrajal sem že tudi v državno kaso davek. Potov se ve da nisem imel, da se znebim tega davka, plačal ga je že trgovec ali tisti, kteri je blago čez mejo pripeljal. Ta davek se prišteva indirektnim (posrednim) davkom. Vseh stvari, ktere so za življenje potrebno potrebne, pridelava Nemčija v toliki

meri, da more svoje prebivalce prežveti. Kar bo čez mejo prišlo, ni torej neobhodno potrebno, da se ohrani življenje, ampak kupi se ta stvar le, če se ima več denarja, kakor ga je treba za potrebo, torej v blagostanji, da s olepša ali slajša človek življenje. Trgovino s soljo in tabakom hoče Bismark še v vladnih rokah obdržati in davek na tabak nekoliko povikšati. Dobiček iz prodaje teh dveh stvari se šteje tudi med neposredni davek.

Povedano je bilo, da bode Avstrija najbolj zarad tega po nemškem varovalnem colu zadeta, ker bo avstrijskemu žitu in živini na Nemško pot zaprta. Drugih izdelkov ne vvažamo na Nemško toliko, da bi naši vladi kaka znatna škoda vzrastla. Rusija zavzima v tej zadevi nasproti Nemčiji ravno ta položaj, kakor naša država.

Angleška ali bolje njene naselbine (kolonije) v drugih delih zemlje pridelujejo špecerijsko blago in trgovstvo njeno žanje lep dobiček od teh stvari. Pa Angleška ne bode nič oškodovana, ker ne bode nič manj te baže blaga v Nemčiji poprodala, kakor zdaj. Saj više blagostanje nižih krogov bo tem dopustilo, da si ne odrekaajo vžitka teh reči.

Tudi Francoska in Belgija, kteri vvažate zdaj veliko tako zvanih luksurijsnih stvari (svilo, žamet, špice, dragocenosti itd.), to so reči, kterih se najbolj gospoda poslužuje, ne bodete trpeli. Pričakovati je vsled premembe na gospodarstvenem polji na Nemškem pač da se denar in imetek bolj med ljudi razdeli, da velika gospoda ne bode tako na stroške revežev živela (in to je glavni in najboljši pridobitek varovalnega cola), ali kupčija z luksu-

Ljubljanske slike.

Véliká gospa (*femina luxuriosa*).

(Dalje.)

Druge vednosti in zmožnosti njene so nekoliko francoski ali laški, morda celó nekoliko zgodovine in zemljepisja, kolikor se more tega naučiti iz romanov, ker šolski poduk je kmalu pozabljen, — godbe na glasoviru, citrah ali goslih, navadno brez sluha in pravega okusa ter razuma, tako da človeku srce stiska, če vidi lične in nježne roke tako bezljati po glasoviru ali zapletati se med strunami, kakor hiti na kmetih ministrant razplesti svoj „konfiteor“; pletkati in šivati zna le na videz, to je iglice jemlje v roke le, če se jej to zavoljo lepšega potrebno zdi, a vselej le takrat, kedar jo kdo vidi; — slednjič je še v kuhinji zvedena vsaj ktera toliko, da bi znala jajce trdo skuhati, če bi bila to moda ali bi se ne bala umazanih rok. Nektera tudi poje, pa le takrat, kedar že naprej vé, da jej bodo poslušalci ploskali, na javnem odru pa bi si ne pridobila pripoznanja, če ne iz galanterije. Ako je lepa, so deluje tudi v koncertih in morda celó v gle-

dišči, povsod pa navadno plosk velja le njej, ne temu, kar je igrala ali pela; izjeme od tega so redke, zato pa tudi tem večega pripoznanja vredne.

Večkrat jo vidiš tudi v kakem dobrodejnem odboru, nekaj zavoljo tega, da se o njej govori, nekaj pa tudi res iz usmiljenega srca. Tako vidiš v svilnati robi in z dragimi ročavicami opravljati dela, ktera druge opravljajo z golimi, morda celó pomazanimi rokami in s prtenim predpasnikom. Vendar pri takih delih utegne biti res usmiljen angelj in njen trud izdá več nego trud dveh, treh možkih.

V cerkvi jo je, kakor sploh ženski spol, videti večkrat ko možkega. Če je res pobožna, stori to spodobno in v navadni nespodtekljivi ali preveč čétni obleki, na kteri bi drugi svojo radovednost pasli in svoje sodbe izrekli. Drugače ona, ki gre v cerkev kakor na ples ali v gledišče, da obleka pol sežnja za njó potleh prah in blato pobira in šumi kakor Perčnik ali Savica. V cerkvi postavi se na najočitnejši kraj, da jo vse lahko vidi in občuduje, s čemer moti pobožnost drugih. To se godi se ve da ob nedeljah in praznikih in vselej le pri

„gosposki“ maši v Šenklaži, o kteri ljudstvo pravi, da je za lenuhe, ker je še le o pol dvanajstih. To je toraj prava cerkvena parada, pri kteri mora večkrat teči skoz šiberadovednih, s palčicami in raznimi očali oboroženih starih in mladih gizdalinov, kar jej je prej všeč ko ne.

Glavna parada je koncert, gledišče, ples in nekoliko tudi javno sprehajališče. Tukaj obesi ná se vse, kar lastna ali soprogova mošoja zmore, tako da je premikajoča se razstava raznovrstnega štacunskega blaga in krojačeve, šiviljne ter druge umetnosti. Na glavi je pripéta misel klobučka podobnega veverčnemu gnezdu bolj kakor človeškemu pokrivalu, in obsuta ter obšita z razno robo, posebno s cvetlicami ponarejenimi tako, da bi se skoro metulj nad njimi zmotil. Ne obnosi se tako pokrivalo ne, ker prav za prav nič ne pokriva, ampak kaže še več kakor njegova lastnica pod njim svojega ima. Pravih las je pod njim pičlo malo, komaj toliko, da pokrivajo pod njimi skrito tujo robo, to je tuje človeške lase in živinsko dlako. Pod vsem tem je kolikor mogoče blede lice in žive oči, če mogoče s tem-

rijsnimi stvarmi ne bode zaradi tega opešala. Število blagostajnikov se bode pomnožilo in ti bodo take stvari že kupovali. To se zna zgoditi, da se za tako velikanske cene ne bodo ti izdelki prodajali, kakor jih zdaj le eni morejo plačevati; zato se jih bode pa prodalo veliko več, se ve v manjši lepoti in vrednosti. Če zdaj bogatinka plača za kako pariško obleko 500—600 gld., pozneje ne bode mogla tega več. Zato bo pa 5 ali 6 premožnih gospá obleke po 100 gld. iz Pariza dobilo.

Društveno razmerje v Nemčiji bode se bolj poravnalo, preskoki z enega stanú do drugega se bodo manjšali.

Okrožnica svetega očeta Leona XIII italiskim škofom zaradi civilnega zakona na Laškem.

(Konec)

V resnici so take nakane sramotilne in pogubne za vero in za duhovščino, za svobodo vesti in za javno pravnost. Ker se država predrzno vmešava v verske reči in odločuje o stvari, ki jej ne pripada, kuje zakrament v okove in ga izroča oblasti posvetne postave. Da še kazni naklada duhovnom, ki zakrament dele; od Boga postavljenega svetega zakona ne spozna za veljavnega, če se ni vršila poroka poprej pred gosposko; da se ljudje ne zmenijo za te postavne naredbe in da se malokdo pusti civilno poročiti, to pripisuje jo vplivu cerkve in duhovščine, čeravno se ljudje tega zakona le iz verskega prepričanja izogibajo. Država še duhovnikom brani, v nujnih slučajih z deljenjem sv. zakramenta vest pomiriti, mir ohraniti in čast družini rešiti. Podložnikom pa jemlje versko svobodo in dela nasilstvo njih verskemu prepričanju, ker jim ne dovoli zakona brez posredovanja posvetne oblasti. Država postavlja svojo postavo na mesto zakramenta, in ta postava ne more nikdar posvetiti zakona ne pred Bogom, ne pred vero; ob enem pa država dovoljuje pregrešni konkubinatu, da se sme brez kazni širiti in celó v nasprotju s postavnimi naredbami. Po tej postavi je tudi nezvestim ljudem lahko, goljufati vest pobožnih deklic in poštenih staršev, ker se po edino veljavni

poroki pred državno gosposko smejo braniti cerkvene poroke.

Po vsem tem, č. bratje, pač smemo dvomiti, ali ni ta nova postava zoper krščanski zakon bolj namenjena, cerkvi in duhovščini novega trpljenja prizadjeti in laški narod še bolj v pogubo tirati, nego iz namena, da bi se družbinski red in poštenost ohranila. In ta dvom postane toliko večji, če pomislimo, da se duhovnikom večja kazen naklada, nego tistim, ki postavijo prestopijo, ker se tem pušča obrok v katerem se zamorejo kazni rešiti, duhovnikom pa ne; in to tem bolj, če pomislimo, s kakimi neplemenitimi lažmi in brezverskimi razpravami se ta postava ljudem priporoča, ne brez žaljenja vsih katoliških src. Izrekajo namreč očitno, da družbinska pravnost ni verska pravnost, in da se postavodajalcu ni treba ozirati na pravnost; da se država ne zmeni za sv. zakramente, in da se ne boji, celó kaznovati zakrament, samo da svoje postave varuje; da je ta postava pritisk na cerkev, ker tudi ona civilnemu zakonu neče pripisovati vrednosti zakramenta; da je cerkveni sveti zakon kriva zveza in konkubinatu, ki žali državne postave. Iz tega pač vidite, č. bratje, po kakih nazorih je ta postava skovana in kam da meri.

Prosimo tedaj Boga iz celega srca, da nas te žalosti reši, in da ne pripusti, da bi se ta ljulika zasejala na evangelijski vinograd, ker iz nje bo izrastel le poguben sad za vero in za pravnost v hiši in v javnosti, ona bo navodila k novemu žaljenju in nasilstvu proti duhovščini.

Ob enem nečemo nehati, č. bratje, podučevati vernike o veliki resnici katoliški, da zakon izvira od Boga, in da izven cerkvenega obreda nema zakon poštenosti, svetosti, ne blagoslova Božjega in milosti zakramenta. In da zavračamo očitjanje, kakor bi bila cerkev sovražna vsakemu državnemu vplivu na zakonsko pogodbo, kažimo na one cerkvene izjave, ki so državam prepuščale vpliv na posvetno pogodbo zakona in da so se verniki okoristili po državnih določbah o zakonu samo, da je država pripoznala verski nauk in svetost zakramenta. Vi poznate tista vodila, č. bratje, iz mnogih pisem apostolskega stola, posebno iz breve Benedikta

XIV. na škofo holandske: Reddita sunt od 17. septembra 1746, iz breve Pija VI. na škofa v Loconu od 28. maja 1738, iz okrožnice Pija VII na francoske škofo od 17. svečana 1809 in v našem času iz poduka svete poenitentiarie na škofo taljanske od 15. svečana 1866.

Kar smo Vam tu povedali, č. bratje, vtegnilo bi zadostiti, da se duhovi razsvetijo in da se nevarnost odstrani. Če bi pa vendar človeška hudobnost zmagala, in bi morali gledati, da bi se sveti zakrament po teh in enakih naredbah bolj in bolj v nevarnost spravljali, žalilo bi Nas to hudó, kakor tudi Vas. Pa po nepremagljivem izgledu apostelnov in Naših prednikov hočemo dajati poduke, kako naj se po Božji postavi sveti zakon krščanski in vest vernikov vedno bolj varujeta.

Za sedaj pa izrekamo v znamenje Naše ljubezni nad Vami, č. bratje, nad vso duhovščino in njej podložnimi ovčicami iz celega srca apostolski blagoslov.

V Rimu, v vatikanu, na binkošten ponedeljek dne 1. rožnika 1879.

Leo XIII. papež.

Volitve.

Vsled mnogih pritožb, ki so došle volilnemu odboru ljubljanskemu zlasti iz litijskega okraja, naznanjamo, da po §. 28 postave od 2. aprila 1873 okrajni glavarji določujejo dan in uro volitve volilnih mož, kraj pa in sobo, kje se ima volitev sama vršiti, določujejo župani.

Za volilne možes bili v Kresnicah v okraju litijskem in v Vinicah na Dolenjskem izvoljeni vrli in značajni narodnjaki. Dotične dopise prihodnjič.

Volilni shodi bodo na Vranskem, v Mozirji in Brežicah, h katerim pride dozdani državni poslanec g. dr. Vošnjak, da poroča o svojem delovanju v državnem zboru. Volilni shod na Vranskem bo jutri 15. junija ob 3. uri popoldne v čitalnični dvorani pri gospod Šentaku, v Mozirji v ponedeljek 16. junija ob 3. popoldne v čitalnici in v Brežicah v nedeljo 22. junija ob 2. uri popoldne v gostilni gosp. Jurija Kolenca tik Save.

Volilen shod bil je v Brežicah in za mestno skupino Celje postavljen g. Šnideršič za kandidata, a g. Šnideršič je se kandidaturi zopet odpovedal. Želeti je, da jo vendar prevzame.

Volitev volilnih mož v Konjicah bila je 10. junija tako naglo, da nobeden volilec ni vedel za njo. Da je vse srečno izpalo, za to gre zahvala preč. g. predsedniku katoli. društva nadžupniku dr. Ulagi, ki so iz 12 srenj hipoma pozvali dali volilce. Tako so bili izvoljeni: Kolarič Jurij, Klinoc Jaka, Kračun Anton, Bolik Jožef in Bornekar Fr., poštene, značajni možje, ki bodo z veseljem glasovali za g. barona Goedelna. Slava in hvala! Narodnjaki bodite oprezni povsod!

Koroški Slovenci so se naslonili na konservativne Nemce in proglasili kandidate v kmetskih občinah. Za okraj Celovec-Velikovec je postavljen č. g. Andrej Einspieler, za Špital sv. Mohor: g. dr. Josip plem. Aichenege, c. k. notar, za Beljak-Borovlje: č. gospod dekan Neste.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

Okrožnica, ki jo je razposlal grof **Hohenwart** velikim posestnikom kranjskim, katera jih opominja, naj delajo raje na to, da se prepri med narodi poležejo, namesto da še

nimi obrvimi, da se vidijo bolj žareče, usta kar je moč ozka z gostimi ter belimi zobmi svojimi in tujimi. Za tem pride život kolikor mogoče okinčan. Obrajta se bolj obilnost in če je Bog ni dal, pomaga umetnost. Krilo je rajši zgorej ko spodej prekratko, posebno na plesu več razkriva, ko pokriva. Srce je obširno, prostora v njem ni le za enega, ampak včasih za njih več; po raznih kotih leže tu in tam popuščeni ljubimci, na prvem mestu pa ne stoluje vselej soprog, včasih tega celó še v njem ni.

Navaden človek bi mislil, da ženska potem, ko je dosegla svoj glavni namen, namreč moža dobila, se manj briga za unanji svet, ker mora vso svojo pozornost obračati na dom. Ali motiš se, ki to misliš, dandanašnja velika gospa se po poroki ne odpove drugemu svetu, marveč potem še le jame njega veselje prav na ves stezaj uživati; če se mlada, nemožena gospodična lišpa in skuša prikupiti se možkemu svetu, dela to gospa v obče še veliko bolj, med njo in gospodično, ktero zaničljivo „nezrelo stvar“ imenuje, je o tem hud boj, in zmaga je večidel na njeni strani, ker je v takem boji že bolj izvedena in skušena ter zná bolj dražiti možke slabosti. Se ve, da je za tako življenje treba soproga, ki to pripušča ali vsaj braniti ne more. Zato je prva

skrb njena ta, da si spravi moža pod noge, za kar je navadno dobila potrebnih naukov že od svoje matere, ki je imela svojega soproga, njenega očeta, popolnoma v brzdah. Ni treba ravno doseči tega z grdo, zgodi se tudi z lepo ali z zvijačo. Saj ima ženska pri rokah toliko raznih pripomočkov, n. pr. kuhanje, omedlevice, prošnje, žuganje, prilizovanje, sladkanje, očitjanje, solzé, smehljanje itd., da si možki obrzdan prej, ko to sam čutiš, in te brzde ne boš iznebil se drugače, nego če jo s silo pretrgaš; potem je pa tudi tvoje domače sreče, miru in marsičesar drugega konec.

Soprog je toraj večidel le zavoljo imena, a brez drugega pomena ko da daje in pridobiva potrebnega drobiža za njene izmišljije; če je pa sama že z doma seboj prinesla cvenka, potem je še za to nepotreben in se pri sestavljanju proračuna za predpustne veselice, poletno potratu in toplice še k posvetovanju ne pokliče. Sploh je le, ker je bil potreben za spremenitev stanu, in če bi ne bil ta, bi bil pa kateri drugi; če umré, dobi kmalu naslednika, ki pa navadno ni nič drugačen od njega. Včasih pride na njegovo mesto kak pozneje pridobljeni ljubimec, pa le, kedar je gospa prišla že više v leta in zapazila, da med svetom ne velja več toliko, ko nekda.

(Dalje prih.)

pomagajo ščuvati, in kjer jim daje sploh kaj lepe nauke, vzbuja občno pozornost po celi Avstriji. Razume se, da naši stari sovražniki iščejo na pismu, kaj in kje bi se kaj grajati dalo, priznajo pa vendar, da je po večem resnica, kar grof piše. To pismo bo vplivalo tudi na grajščake drugih dežel, ker pisano je za vse, in ne bo ostalo brez nasledkov, vsaj se velikoposestniki ne bodo tako tesno oklepali več tistih „naprednjakov“, ki jim zdaj žugajo vzeti volilno pravico!

Iz **Celja** se poroča, da se je g. Šnideršič kandidature odpovedal. Savinjski trgi imajo toliko narodnih volilcev, da se jim mora prilagoditi, da pokažejo svoje rodoljubje. Treba bo zbrati družega kandidata, ki nikakor ni brez vsega upanja, da zmaga.

Mnogo **dunajskih obrtniških in trgovskih društev** je izdalo volilen oklic, kjer se naglaša pred vsem narodno gospodarstvo in se priporočajo v volitev le taki možje, ki imajo zmožnost in voljo, da hočejo podpirati boljšo gospodarsko politiko.

Katoliška stranka v dolnji Avstriji je postavila v sedmih okrajih svoje kandidate, in sicer šest za deželo, enega za mesta; kandidati so: grof Kufstein, Oberndorfer, opat Rössler, Ruf, Worell (Orel), dr. Porzer in o. Rogner. Dolenja Avstrija je imela dosedaj samo enega katoliškega poslanca (Harranta), če se zdaj v sedmih okrajih kandidati postavijo, smemo misliti, da se je stvar toliko na bolje obrnila, ker brez vsega upanja bi toliko kandidatov ne postavili.

V Galiciji so se sprli **Poljaki in judje**, zato skušajo Rusini judje na svojo stran dobiti, in jim obetajo osem sedežev, Poljaki pa so judom obetali le štiri sedeže.

Sploh se ponašajo **kandidati** predstavljajo in svoje misli razvijajo. Največ se govori o gospodarskih stvareh, če so pa tudi vsa sredstva dobra, ki se nasvetujejo, to se bo še le pokazalo.

Vnanje države.

„Wehrzeitung“ in drugi listi opominjajo, da bo treba na laško mejo več posadko postaviti, ker imajo **Lahi** ravno zdaj veliko vojaško moč ob naših mejah razpostavljeno!

Na **Francozskem** pridejo v kratkem Ferryeve šolske postave v razpravo pred narodno skupščino. Debata obeta postati silno vihar, ker so vsi katoliki, monarhisti in bonopartisti nasprotniki te postave. Tudi je nekaj republikancev, ki bodo govorili zoper postavu, ktera vničuje vso svobodo poduka. V imenu svobode se hočejo zatreti katoliške šole, in vsak otrok bo prisiljen obiskovati državne šole, kjer vlada brezverski duh. In tako silnostno postopanje se imenuje dandanašnji „svoboda“!

V **Macedoniji** se še vedno ustaši prikazujejo, ker pa nima od nikod podpore, ne morejo nič posebnega narediti.

V **Črnogori** so prišli ruski oficirji, da bodo vso deželo, posebno novo pridobljene kraje zmerili in narisali, ter potem naredili nov zemljevid Črnogore. Bili so v Cetinji prijazno sprejeti.

Izvirni dopisi.

Iz volilnega okraja trebanjskega, 10. junija. Včerajšnji shod volilnega okraja trebanjskega bil je dovoljno zastopan. Ob 3. popoldne se je nepričakovano število merodajnih mož iz sosese: Št. Rupert, Mirna, Velika Loka, Dobrnice, Žužemberka, Hinje, Zagradec, Amcrus in Trebnje v prostorji trebanjskega župana zbralo, naj bi uganili, kdo bi bil za tekočih šest let državni poslanec

okraja trebanjsko-kočevskega. Več jih je pisмено poslalo svojo misel in željo, ker jim osebno zaradi važnih opravil priti mogoče ni bilo. Škoda, da se je bilo pri sklicanju zbora pozabilo na to, da je ta dan v obližji: Žužemberk, Višnja gora in Mokronog somenj, ker sicer bi bila osebna vdeležba še obilnejša.

Po kratkem razgovoru se je konečno enoglasno določilo, da se bode tukaj volil grof Barbo, kateri tako že zastopa naš okraj v deželnem zboru. Spodobi se tedaj, da mu tudi svoje zaupanje skazemo in ga pošljemo v državni zbor. On je mož, na kterege se popolnoma zanesti smemo, njemu tedaj damo tudi svoje glasove. Gospod grof je zboru naznanil, da se sicer za poslanca ne ponuja, da pa vendar, ako mu volilci svoje zaupanje skazejo, poslanstvo sprejme.

Bili so vsi osebno, kakor pisмено za g. Barbota, le trije so se protivili njegovi kandidaturi, a le zgolj iz osebnih ozirov in zavoljo tega, češ, da on premalo govori, a tudi ti so se obnašali moško, ker djali so: „Z večino tudi mi potegnemo in rajši se izbrati ne damo za volilne može, kakor bi škodovati imeli narodni stvari ter tako nasprotniku k zmagi pripomogli.“

Tako je prav. Proč z vso osebnostjo, vsako strankarstvo naj že enkrat neha pri nas. V bistvenih rečeh bodimo vseskozi edini, ker le v edinosti je moč. Le takrat, ko bomo sami ojačeni, da ne bodo več tujci ali odpadniki nad nami gospodovali, ne bode škodovalo, če se prav med sabo včasih malo ravnemo; a za zdaj je vsaka nesloga za nas pogin in le v tej naši neslogi našim protivnikom pšenica cvetě.

Nezapopadljivo, vse graje vredno je obnašanje nekterih sicer narodnih mož, ki se za poslance vrivajo našemu okraju. Naj bi le-ti pomislili, koliko škodujejo s svojo nepredvidnostjo narodni stvari! V naš okraj se ni treba nič vtikati, da se štrina ne zmeša, zakaj naš okraj bil je do zdaj najnevarnejši, ker bo treba še precej dela, da se bodo vsem zaspanim očmi odprle, ker je še dokaj zagrizencev sem ter tje, kateri so zakleti sovražniki vsega, kar je narodnega. Kdor se nam nepoklican vsiluje za poslanca, je izdajica naroda in naj se še tako narodnega šteje, ker nam glasove cepi.

Toda upamo, da bode skoraj drugače; volilni shod je veliko dobrega storil, ker je volilce zedinil, in jako nas je razveselila vest, da je tudi Mokronog in Radeče za nas zagotovljen. Hvala Bogu! Ni se nam treba bati, da bi propadli.

Od Mokronoga, 8. junija. Kar so razpisane nove volitve za državni zbor, pričelo se je tudi pri nas živahno gibanje. Že priprosti kmet, ki je pričakoval z Dunaja pomoči in zboljšanja svojega slabega stanu, a zdaj vidi, da je postalo vse le še slabše, maje z glavo in pravi, da tako ne more več dalje trajati, in se ozira po možéh, ki bi se na odločnem mestu res zú-nj postavili na noge, ne pa molčali in prikimovali vsemu, kar tista „gosposka“ stranka na Dunaji hoče. Takih mož ni veliko na izbir, tudi se poznajo še le po delih, ne po besedah. Marsikteri, ki se je videl prej vseskozi pošten, vkrene jo v stran ali se pa vstraši žuganja, če se že ne dá zapeljati po obljubah. Zato treba nam takih mož, ki so se že trdne in zanesljive skazali, in ki so toliko samostojni, da jim ne moreš ne s strašenjem ne z obljubami do kože. Takih mož, kakor sem rekel, nimamo veliko, a ravno mi smo tako srečni, da ga imamo med sabo.

Grof Barbo je ta mož. Ni treba naštevati mi vseh njegovih zaslug, saj so že vsemu

svetu znane. Pač je dozdej zastopal volilni okraj ljubljanski, in mi smo prepričani, da ga nam bodo dosedanji njegovi volilci neradi prepuščali; toda od njegove znane domoljubnosti in od politične zrelosti dosedanjih volilcev njegovih pričakujemo, da ga dobomo za poslanca zdaj mi, njegovi sosede, ki mu za to pa tudi obljubimo, da ga bomo volili vsi.

Volitev volilnih mož bo, tega se za gotovo nadjamo, izvršila se pri nas in v nam bližnjih občinah popolnoma v narodnem smislu, močje, ki bodo imeli voliti nam poslanca, ne bodo muhe, da bi se dali zapeljati drugim. Toliko Vam smem že zdaj obetati. O drugih krajih mi je zdaj le toliko znano, da so se povsod naveličali Dežmana, ki svojih obljub ni spoštljivo, in da nima nobenega upanja izvoljen biti, če bi prav Kočevarji stali zú-nj; njih je namreč premalo, drugih pa ga ne bo nihče volil. Njemu je pač pri nas ura že odbila, naj se oglasi s svojo kandidaturo drugje.

Iz radeške okolice na Dolenjskem, 7. junija. Kakor povsod, se tudi pri nas pripravljamo za nove volitve v državni zbor, o katerih se mnogo govori. Akoravno so med narodnjaki in privrženci nemškutarjev misli o kandidatih različne, v tem so vendar oboji ene misli, da Dežman ne sme biti več voljen, ker je nas do zdaj tako slabo zastopal in tudi svojih nam danih obljub ni spoštljivo. Taki možje pač niso sposobni za ljudske zastopnike, manjka jim namreč ne le poznanja noših rev in potreb, ampak celó še dobre volje; tako n. pr. Dežman potem, ko je bil izvoljen, ne enkrat ni pokazal se med nami, da bi pozvedel želje in težnje naše, kar je pa g. Pfeffer pogosto storil; v državnem zboru pa se je tako obnašal, da ni nikdar oglašil se za svojih volilcev prid, pač pa nasprotno.

Pretresavši vse to smo jeli ozirati se po drugih boljših, našega zaupanja vrednejših možakih, in hvala Bogu! ni nam bilo segati v daljavo, saj ga imamo med sabo moža plemenitega stanu, plemenitega mišljenja in značaja, ki že toliko let vrlo zastopa svoje volilce tako v deželnem zboru kranjskem v Ljubljani kakor v državnem zboru na Dunaji. Nikdar ni kazal ne najmanjše omahljivosti, vselej pa stal trdno za pravico, za narod in bil odličen ud državopravne stranke. Pa kaj bi dalje našteval zasluge tega možaka, dosti je, da zapišem njegovo ime, in to je: gosp. grof Barbo.

Da, gosp. grof Barbo bodi naš poslanec v državnem zboru, to tem več, ker od vseh strani trebanjsko-kočevskega volilnega okraja slišimo, da ga hočejo imeti za poslanca. On živi med nami, pozna naša bremena in reve, ker je sam kakor grajščak tudi kmetovalec, razen tega pa še zavoljo svoje osebne vrljivosti povsod priljubljen. Njega bomo toraj volili vsi in skoro bi staval, da enoglasno. Kaj bodo storili Kočevarji, ne vemo, ali njih bo premalo. Prvotne volitve se bodo vršile ta teden in že zdaj smo si gotovi, da bodo voljen za volilce možje trdnega narodnega prepričanja pri katerih nasprotniki naši ne bodo nič opravili ne z žuganjem, ne s sladkimi besedami in ne z obljubami. Enake vesele reči Vam zamejore poročati iz Boštanja, Šentjanža, Šentjurja itd. Tudi tam je narodna zavest zbudena in ljudje se s praznimi obljubami ne dajo več loviti na limanice. Slabšega poslanca, kakor g. Dežman, pač ne moremo dobiti, mislimo, da se nam tudi več ne bo prišel ponujati, ker mora vendar slabo vest imeti, če je sploh kaj ima.

Iz Sarajeva 6. junija. (Napredek splošni in razne zanimive novosti.) Da glavno

mesto Bosne v vsacem obziru brzo napreduje je vsacemu znano, če le malo časopise čita. Da pa v tako velikanskem obsegu, more le tisti verjeti, kdor se sam prepriča. Tu hočem razni gotovo zanimivi napredek le kratko omeniti, da bodo častiti čitalci si nekoliko predstavljali moči, muko in vztrajnost dotičnih organov in podvzetnikov.

„Fijakerja“ pred letom nisi tukaj nobenega našel. Razun par zasebnih ekvipaž nekojih konzulatov si Sarajevac kočije še misliti ni mogel; ako pak danes zahtevaš kaj tacega, si že lahko izbiraš. Tudi se je otvorilo društvo, ki vozi z „omnibusom“ na vse strani, posebno ob nedeljah v toplice „Hidže“ (1½ ure iz Sarajeva) v jako prijetnem kraju.

Hiše bodo okižane kmalo z našimi številkami in dobile tablice podobne ljubljanskim; da jih bode dunajski kuituronosce napravili, si pač lahko mislite, ker težko je najti ali izmisliti stvar, v kojoj bi se „švaba“ ne utikal in srečno ne došel do materialnega vspeha. Pomoti ima na vseh straneh.

Turška groblja (pokopališča), koji polovico najlepšega zemljišča sarajevskega prevzemajo, zagradila sta se tako, da je prav lepo videti čedno ogrado, med katero počiva na tisuče turških svetnikov, ki so se vse svoje življenje vklanjali proroku. Nezagrajena groblja bila so res tako nesnažna in skoraj ostudna vsacemu, ki je mimo njih hodil in moral gledati bedasto klanjanje turško na njih, še več pa je bilo zdravju škodljivo zavoljo neumnega pokopovanja v sredini mesta. Vlada je tudi prepovedala dalje pokopavanje na vseh grobljih v mestu in odredila jim zunaj mesta prostore.

Za porez ali davkarijo počelo se je popisovanje po mestu. V ta namen odločila je vlada štiri komisije, koje so si mesto razdelile v štiri okraje. Tri komisije dobile so po 25, ena pak 26 mahal (glavne ceste ali občine). V vsaki komisiji zastopani so ljudje vseh ver in pridjan po en perovodja, koji vsako najmanjšo stvar popiše in finančnemu oddelku naznani.

Memo grede naj omenim, da so tukaj jako velike mahale, n. pr. vsaka je večja od dunajske ceste v Ljubljani, nadalje ima vsaka mahala po 4—6 in celo po 10 ulic, tedaj iz 101 mahale, kolikor je tudi „džamij“ (turških cerkva), razvidi se, koliko stotin je ulic v Sarajevu. Hiš čujemo da je preko 9000, natančno število pak se bode znalo po dovršenju popisovanja. Ravno tako moram omeniti, da so tej komisiji od petorice tukaj namestjenih Slovencev trije od vlade pridjani in v splošno zadovoljnost sodelujejo. Turci sicer celo stvar nekako neradi pogledujejo, ali konečno vendar človek ne čuje ne ene žaljive besedice, popolnem udani podvržujejo se našim naredbam.

Pred kratkem omenil sem Vam tudi novo „srbsko-hrvatsko kazališno društvo“, koje je pred nekaj časom sem dospelo. Napreduje prav dobro in celo Turci hodijo že k predstavam in res ne vidiš skoraj nič drugega kakor same „fese“, ako predstavo obišeš. Ali komaj zadonelo je po svetu, da je društvo zadovoljno, že se je oglasilo drugo hrvatsko-srbsko društvo pod ravnateljem Gjuro Petešem, koji že naznanja svoj prihod z velikanskimi plakati, ki gotovo vsako drugo enako priporočilo v tem manevru prekose. Tedaj tudi v tej stroki dobimo konkurenco.

Konečno naj še omenim nekoliko o izseljevanji Turkov. Kakor iz gotovega vira čujem, izseljuje se jih vsak teden na stotine in vsi odpotujejo v Carigrad. Med izseljenci najdeš uboge ali verne turške družine, ktere bogatini seboj jemljejo. Ako to izseljevanje še nekaj

časa traja, potem se bo zmanjšalo znatno prebivalstvo. To pa sicer ne škodi nikomur, ker vsi izseljevalci so nepremakljivi Turki in sovražniki Avstrije, tedaj „sretan jim put.“

Vreme imamo tukaj prav izvrstno, nebo vsak dan jasno kakor ribje oko. Pred kakimi 10 dnevi bilo je mraz tako, da si moral zimsko suknjo obleči, danes pak imamo 34 stopinj vročine, tedaj več kakor na Kranjskem v najtoplejšem času. Solnce tako pripeka, da človek komaj diha. Ne vem, kako bomo prestali mesec julij in avgust, ker sedaj je še le početek. Sarajevci pravijo, da se skoraj vsak lahko privadi vremena.

Domače novice.

V Ljubljani, 14. junija.

Narodni volilni odbor ima v nedeljo popoldne ob 4. uri v čitalnični dvorani sejo, h kateri vljudno vse častite ude tega odbora vabi
Predsednik.

(Kandidati za kmetiške občine kranjske) so že določeni ti-le: Za ljubljansko okolico gosp. Klun, za trebanjsko grof Barbo, za novomeško g. Pfeifer, za Gorenjsko grof Hohenwarth, za Notranjsko g. Obreza. Glavni odbor bo brž razglasil jih, a mi storimo to že danes, ker smo zvedeli, da gosp. Regali okoli Ljubljane nekaj na svojo roko snuje.

(Iz seje deželne odbora 6. julija). Prošnjo glavnega odbora za obdelovanje ljubljanskega močvirja na c. k. ministerstvo poljedestva, naj bi ono poslalo na državne stroške komisijo strokovnjakov močvirje ogledat, da bi se po tem ogledu in izreku strokovnjakov postavila načela za postopanje pri osuševanju in obdelovanju močvirja, je deželni odbor deželni vladi s priporočilom izročil; — o prošnji občine metliške za 2 volilna razreda se je deželni odbor v svojem odgovoru na dotični dopis deželne vlade izrekel za 3 volilne razrede; — deželni komisiji za odvezo zemljišč je deželni odbor odgovoril, da se vjema z njenim načrtom postave, po kateri bi tisti, ki se do postavno odločenega časa ne oglasijo pri odvezni komisiji za uravnavo svojih pravic in tirjatev, morali sami stroške pozneje napovedane trpeti.

(Cerkveno.) Zarad reda in ljubega miru, svetuje duhoven svojim duhovskim bratom, naj v dosedanji službi božji sami nikar ne pričenjajo novotarij, češ, da so (po Cerkv. Glasbeniku) rimske, dokler na Kranjskem nam sploh ne dojde v Rimu potrjeni novi „Ordo cultus divini“ za škofijo ljubljansko.

(Šolsko.) Te dni so vršile se na tukajšnji realki in na gimnaziji pismene zrelostne poskušnje, ustmene pa se bodo na realki 8—10. julija, 11—14. na gimnaziji, tako da bode 15. se končalo šolsko leto v srednjih šolah. Zarad bolehnosti nadzornika dr. Gnada bode vodil maturo na realki in na gimnaziji nadzornik dr. Zindler.

(Opozorujemo č. občinstvo) na današnji inserat narodnega pasarja g. Zadnikarja.

(„Sokol“) napravi jutri v nedeljo 15. t. m., če bo vreme ugodno, izlet na Ostri vrh nad Zalogom, povabljen je k njemu vsak narodnjak. Peljalo se bo ob eni popoldne z vlakom do Zaloga, potem se podá družba na Ostri vrh, kjer se bo kakor slišimo, pod milim nebom na raznji speklo več jančkov. Sploh se bo v nalašč za to napravljeni „Sokolovi krčmi“ dobivala jed in pijača po jako nizki ceni. Zvečer se družba vrne v Ljubljano nazaj z mešanim vlakom.

(Gosp. grofa Barbota) je zadela velika nesreča in nedomestljiva zguba. Umrl mu je na grajščini radeški njegov stareji sin, jako nadarjen in blag mladeneč. Če o tej britki zgubi častitega gosp. grofa moremo tolažiti s čem, bodi to občno sočutje vse dežele in naroda slovenskega.

(Gorelo) je v četrtek zvečer na unanji Gorici na mahu blizu Brezovice pri Ljubljani, pogorelo je 6 hiš. Videti je bil velik žar.

Val. Zadnikar, pasar v Ljubljani na sv. Petra cesti,

se priporoča čast. duhovščini za izdelovanje vseh cerkvenih posod, monštranc in kelihov vsakih zlogov, celo ali na polsrebrnih, dobro pozlačenih, tako tudi za napravo najboljih strelovodov (blitzableiter) s platino; nadalje ima v zalogi kuprene vrvj (kupferdratseil) za izpeljanja strelovodov. (1)

Postranski zaslužek.

Vsled 23 letnih skušenj in študij dajemo za majhen denar poduk za izobražene gospode, kako si morajo ustanoviti

gotov zaslužek

brez kapitala. In ta je

posredovanje s kupčijskim kreditom.

Poštenim ljudem se lahko pripomore h kreditu, tako vsem pridnim, podvzetnim trgovcem, obrtnikom, posestnikom, ki v trenutku denarja potrebujejo. Denar se dobi po 2 po 3 odstotke, prav po človeški.

Iščejo se zaupni možje,

zobraženi in premožni, ki imajo od 5000 do 6000 gld. premoženja. (2)

Tudi družnike

iščemo, ki imajo kaj denarja za vlogo.

Mi priskrbimo ljudem različne službe, tako gospodarjem, kmetovalcem, obrtnikom, umetnikom, godcem, pevcem, vednostno izobraženim, učiteljem, učenikom, za oba spola, in to brez plačno.

Tudi se denar izterjava, kdor ga sam neče izterjati.

**Allg. Handelsagentur, Waaren-Commission et Export von Leo Binder,
Wien, Reinerstrasse 29.**